

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 72 0 P 008309 17 Rev
Banjaluka, 07.02.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Stake Gojković, kao predsjednik vijeća, Biljana Tomić i Davorika Delić, kao članovi vijeća, rješavajući po tužbi tužiteljice B.M., r... D., kćerke T.H., iz R., Z. br..., koju zastupa punomoćnik R.J., advokat iz G., protiv tuženih: F.M., A.Č., B.F., H.D. (nasljednici Z.M.), drugo, treće i četvrtužene zastupane po ocu, punomoćniku F.M.; H.T. (nasljednica T.T., sina A.); E.S., rođene T.; E.B., rođene T., koju zastupaju punomoćnici M.K. i M.Đ., advokati iz G.; A.T., sina A. i A.T., kćeri A., radi priznanja prava na nasljeđe, vrijednost predmeta spora: 50.000,00 KM, te po protivtužbi tužene E.B., protiv tužiteljice B.M., radi utvrđenja nedostojnosti za nasljeđivanje, vrijednost predmeta spora: 31.000,00 KM, odlučujući o Reviziji tužene E.B. izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj:72 0 P 008309 15 Gž od 30.09.2015. godine, na sjednici održanoj dana 07.02.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Gradišci broj: 72 0 P 008309 11 P 2 od 30.12.2014. godine i rješenjem o ispravci od 04.01.2016. godine, utvrđeno je da je tužiteljica kao zakonski nasljednik prvog reda iza oca H.T., sina A., koji je umro 29.6.1994. godine, stekla pravo suvlasništva, sa dijelom od 840/1680, na nepokretnostima i to: k.č. br... Ulica T. o., dvorište površine 500 m², U. T. o., njiva prve klase površine 414 m², U. T. o., kuće i zgrade površine 230 m², sve upisane u Pl... KO G. g., a što su svi tuženi dužni priznati i trpjeti da se na osnovu presude tužiteljica uknjiži kao suvlasnik na navedenim nepokretnostima sa 840/1680 dijela, te su solidarno obavezani tuženi isplatiti tužiteljici troškove postupka u iznosu od 7.955,00 KM. U ostalom dijelu u kojem tužiteljica zahtijeva uknjižbu preko suvlasničkog dijela od 840/1680, tužbeni zahtjev je odbijen.

Odbijen je kao neosnovan protivtužbeni zahtjev tužene Erzumane Bradarić da se utvrdi da je tužiteljica nedostojna za nasljeđivanje iza oca H.T., koji je umro 29.06.1994. godine, te da se obaveže da joj naknadi troškove parničnog postupka.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 72 0 P 008309 15 Gž od 30.09.2015. godine žalbe tuženih, E.B. i H.T. su odbijene i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužene E.B. za nadoknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 1.315,00 KM.

Blagovremenom revizijom tužena E.B. pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o troškovima postupka, sa prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužiteljica nije odgovorilana reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet postupka je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je kao nasljednik svoga oca H. stekla pravo suvlasništva u dijelu od 840/1680, na nekretninama bliže opisanim u izreci prvostepene presude i da se to njeno pravo evidentira u odgovarajućim zemljišnoknjižnim evidencijama, te zahtjev tužene E.B. da se utvrdi da je tužiteljica nedostojna za nasljeđivanje svoga oca, H.T.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima nižestepeni sudovi su utvrdili da je tužiteljica kćerka H.T. kako proizlazi iz presude Okružnog suda u Banjaluci broj: G-348/57 od 26.12.1958. godine i presude Opštinskog suda u Bos. Gradišci broj: P-242/65 od 21.06.1965. godine kojom je mijenjana ranija odluka o obavezi izdržavanja, te iz izvoda iz matične knjige rođenih.

H.T. (otac tužiteljice) umro je 29.06.1994. godine. Iza njega je vođen ostavinski postupak i doneseno rješenje o nasljeđivanju broj: O-271/98 od 29.3.2001. godine u kojem je konstatovano da nije imao djece, pa su za nasljednike, na imovini koja je predmet ovog spora, proglašeni njegova braća i sestre, odnosno njihovi potomci (tuženi u ovom postupku), na osnovu čega su oni i upisani kao posjednici u odgovarajućim javnim evidencijama.

Nije sporno da H.T. nije bio u bliskim odnosima sa tužiteljicom, da se nisu viđali i da je ona živjela u R., a on u G. Tokom rata H. i njegovu nevjenčanu suprugu A. pomagala je tužena E.B., šaljući pakete i novac iz Š. Ona je snosila troškove njihove sahrane i podizanja nadgrobnog spomenika, kao i popravke kuće u kojoj su stanovali i koja je predmet ovog spora.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud udovoljava tužbenom zahtjevu, pozivom na odredbu člana 9. Zakona o nasljeđivanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 1/09, 55/09 i 91/16) prema kojoj zaostavštinu umrlog nasljeđuju prije svih njegova djeca, odbijajući prigovor zastare istaknut od strane tužene E.B., jer da je odredbom člana 162. istog zakona propisano da pravo nasljednika da zahtjeva zaostavštinu ne zastarjeva, te odbija protivtužbeni zahtjev uz obrazloženje da tužena E.B. nije dokazala okolnosti koje bi tužiteljicu činile nedostojnom za nasljeđivanje.

Drugostepeni sud odbija žalbe tuženih, E.B. i T.H. i potvrđuje prvostepenu presudu prihvatajući činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda u vezi sa pravom tužiteljice na sticanje suvlasništva na predmetnoj imovini po osnovu nasljeđivanja iza oca H.Te., te u pogledu zaključka o neosnovanosti protivtužbenog zahtjeva. Prigovor zastare pravilno cijeni prema odredbi člana 142. stav 2. ranijeg Zakona o nasljeđivanju – Prečišćen tekst („Službeni list SR BiH“ br. 7/80 i 15/80, u daljem tekstu: ZN) koji je bio na snazi u vrijeme smrti T.H., pa se saglasno odredbi člana 171. stav 1. sada važećeg, naprijed navedenog Zakona o nasljeđivanju, ima primijeniti u ovom postupku – te zaključuje da je ovaj prigovor neosnovan jer da tuženi nisu bili savjesni držaoci predmetne imovine.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i zakonita.

Tužiteljica je vanbračna kćerka ostavioca H.T. Vanbračno srodstvo se u pogledu nasljeđivanja izjednačuje sa bračnim srodstvom (član 6. stav 1. ZN). Prema odredbi člana 10. stav 1. ZN zaostavštinu umrlog nasljeđuju prije svih njegova djeca i njegov bračni drug. Nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva lica daljeg nasljednog reda (član 9. stav 3. ZN).

Dakle, kako ostavilac H.T. nije imao druge djece (osim tužiteljice) ni bračnog supružnika, nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su udovoljili tužbenom zahtjevu, između ostalog, i primjenom odredbe člana 133. ZN, prema kojoj zaostavština umrlog lica prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti, te člana 36. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 6/80 i 36/90, te „Službeni glasnik Republike Srpske, br. 38/93) – koji je bio na snazi u vrijeme smrti ostavioca, slijedom čega se, prema odredbi člana 344. stav 2. i člana 356. Zakona o stvarnim pravima („Sl. glasnik Republike Srpske“ broj 124/08, 58/09, 95/11 i 60/15), primjenjuje u razrješenju ovoga spora – prema kojoj se pravo svojine na stvar stiče nasljeđivanjem u trenutku otvaranja nasljeđa na imovini umrlog, ako zakonom nije drukčije određeno.

Suprotno tvrdnjama revidentice prvostepeni sud se bavio istaknutim prigovorom zastarjelosti i isti je odbio, istina, pogrešno se pozivajući na sada važeći Zakon o nasljeđivanju koji propisuje da pravo nasljednika da zahtjeva zaostavštinu ne zastarjeva. Naravno, trebalo je, kako je ispravno uradio drugostepeni sud, primjeniti odredbu člana 142. ZN. Prema stavu 2. te zakonske odredbe, zastara zahtjeva, koji je upravljen prema nesavjesnom držaocu (posjedniku) ostavine, određen je rokom koji iznosi 20 godina, nezavisno od toga kad je nasljednik pretendent saznao za svoje pravo i držaoca ostavine. Drugostepeni sud je pozivom na ovu zakonsku odredbu odbio istaknuti prigovor zastare uz jasno, argumentovano i iscrpno obrazloženje zašto tužene smatra nesavjesnim držaocima predmetnih nekretnina. Zaključak o nesavjesnosti tuženih je temeljio u prvom redu na sadržaju sudske presude kojom je utvrđeno da je ostavilac H.T. biološki otac tužiteljice, te na drugim provedenim dokazima uključujući i iskaze svjedoka i parničnih stranaka koje nije cijenio drugačije od prvostepenog suda, pa nije bilo potrebe za otvaranjem rasprave i njihovim ponovnim saslušanjem pred drugostepenim sudom.

Kod činjenice da je pravosnažnom sudskom odlukom utvrđeno da je tužiteljica vanbračna kćerka ostavioca H.T.; da su u postupku koji je prethodio donošenju takve odluke, saslušane svjedokinje (Dž.T. i A.B.) i H. sestra Z. potvrdile postojanje vanbračne veze između ostavioca i majke tužiteljice (što znači da im je bilo poznato rođenje tužiteljice); da se Z. za života, u pismenom odgovoru na tužbu, izjasnila „prihvatam tužbeni zahtjev vanbračne kćeri T.H. B.M. i da nije tvrdila da za nju nije znala; da je kasnije njen suprug (tuženi F.M.) kao njen nasljednik i stranka, te punomoćnik njenih kćerki, izjavio da je neko pričao da H. ima kćerku, ali da to njih nije interesovalo; da tužena E.S. (takođe sestra H.), u pismenom očitovanju, nije rekla da nije znala da H. ima djete, nego da tužiteljicu ne poznaje niti ju je ikad srela – teško je povjerovati u tvrdnju revidentice da nije znala za postojanje tužiteljice i da je predmetnu imovinu držala kao savjesni posjednik. Ovo tim prije što i sama ističe da je sa bratom živjela u istom dvorištu i da su bili jako bliski, pa ako su za njegovu vezu sa majkom tužiteljice i za rođenje tužiteljice znali svjedoci saslušani u postupku u kojem je utvrđeno očinstvo, a po svemu sudeći i ostala H. a braća i sestre (u prilog ovakvom zaključku i okolnost da ostali tuženi nisu izjavljivali pravne ljekove, osim tužene H.T. koja je izjavila žalbu, ali ne i reviziju), ta činjenica nije mogla ostati nepoznata ni revidentici u tako maloj sredini kao što je G. u kojoj su svi (osim tužiteljice koja je odselila u R.) živjeli, do izbivanja ratnih sukoba.

Neosnovani su i navodi revizije kojima se pobija odluka o protivtužbenom zahtjevu. Činjenica da tužiteljica sa ocem H. „nije imala nikakav kontakt“ ne može se staviti na teret tuželjici, taman i kad bi samo ova okolnost vodila ka utvrđivanju nedostojnosti za nasljeđivanje (a tako ne proizlazi iz sadržaja odredbi člana 129. ZN). Naime, kako su istakli saslušani svjedoci i parnične stranke, H.T. nikada nije spominjao svoju kćerku (tužiteljicu), a revidentica tvrdi da je nije ni izdržavao. Po prirodi stvari njihov

međusobni kontakt je, u početku, zavisio od ponašanja i djelovanja njega kao oca, a ne od ponašanja maloljetne tužiteljice. Kada se u toku rata razbolio i kada mu je eventualno trebala tuđa briga i pomoć, tužiteljica, zbog ratnih dešavanja, nije bila u prilici da mu je pruži, niti je revidentica bilo čime dokazala da je ta pomoć od tužiteljice tražena a da se ona oglušila. Nije došla na sahranu, ali nije ni revidentica, upravo zato što je to tada bilo nemoguće. Brigu i pomoć H.T. je, nema sumnje, nesebično pružila revidentica, kao njegova sestra, ali ta okolnost sama za sebe, ne isključuje tužiteljicu, odnosno ne čini je nedostojnom za nasljeđivanje. Proizlazi da u postupku nisu dokazane okolnosti, propisane odredbama člana 129. ZN koje bi tužiteljicu činile nedostojnom za nasljeđivanje, slijedom čega je protivtužbeni zahtjev s pravom odbijen.

Revizija je izjavljena i „zbog odluke o troškovima“, ali se ni jednom riječju ne objašnjava zašto bi pobijana odluka u ovom dijelu bila nepravilna i nezakonita, pa nije bilo osnova da se time bavi ovaj sud.

Ni ostali navodi revizije nisu od uticaja na rješenje ove pravne stvari. Zato je revizija odbijena kao neosnovana, na osnovu odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić